

FAM. C. HEYNES

GOILBERDINGERSTR. 24

CULEMBORG

'hak-al'

5^e jaargang nr. 11 - nov. 1979

NWNC
natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres : Natuur- en Vogelwacht Culemborg
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg

Begeleiding Jeugdgroep : Leo van de Kooy - Vliegerweg 3 te Culemborg
03450 - 54 50

Coördinatie Inventarisaties : Leo van de Kooy

Bibliotheek : Boeken en verslagen in Het Kompas.

"Het Vogeljaar" : Jaarabonnement 1979 door overschrijving van f 13,50
op de girorekening van de N.V.W.C. met vermelding
van "Vogeljaar".

Lidmaatschap : Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester, evenals
adreswijzigingen.

Penningmeester : Frans Waroux - Mendelssohnlaan 7 te Culemborg
03450 - 53 93
Gironummer 34 33 35 1 t.n.v. F. Waroux - rek.
Natuur- en Vogelwacht - Culemborg.

Kontributie :

Jeugdlidmaatschap	f	5,-- per jaar
Volwassene	f	10,-- per jaar
Gezinslidmaatschap	f	15,-- per jaar
Buiten Culemborg	f	15,-- per jaar

Klubhuis : Gebouw "Het Kompas" - kamer 2 - Slotstraat 12 -
Culemborg.

Vogelwerkgroep kontaktadres : Marcel v.d. Tol, Lindeboom 21 Culemborg
tel.no. 03450 - 81 02

Secr. Milieuwerkgroep
Noordwest - Betuwe : Betsy Wijnhoven - Goilberdingerstraat 1 te Culemborg
03450 - 52 21

Redaktieteam en -adres : Breun Jansen - Eikeboom 31 - Culemborg - 03450 - 48 85
Harry Noordhuis - Ereprijs 27 - Culemborg - 03450 - 59 12
Theo de Jong - Molenwal 13 - Culemborg - 03450 - 78 87

Op de extra ledenvergadering van 30 oktober j.l. is unaniem besloten dat we een officiële vereniging worden met een bestuur.
Nadere bijzonderheden hierover komen in de volgende Hak-al.
Op deze avond is eveneens besloten om voor de N.V.W.C. een postbus aan te vragen.
Dit is inmiddels gebeurd en het contactadres is thans POSTBUS 381 - 4100 AJ Culemborg.

Ook op de achterpagina van dit nummer is weer één van de niet winnende inzendingen van de tekenwedstrijd voor de voorplaat afgedrukt.

Zoals in het excursieprogramma staat vermeld, zal er op zaterdag 1 december a.s. geknot worden. Inmiddels is bekend geworden, dat dit plaats zal vinden te Geldermalsen, aan de Tielseweg bij de Chamotte-unie.

Voor eventuele vervoersproblemen : bel met Jan Rietvink, tel.: 64 07.

In deze Hak-al vindt u verder het vervolg van het Jaarverslag van de Milieuwerkgroep en ook eindelijk weer eens verslagen van de maandelijkse vergaderingen, evenals een waarnemingenlijst.

(Het inleveradres voor waarnemingen is gewijzigd, zie pagina 1).

Het valt ons als redactie op, deze Hak-al buiten beschouwing latend, dat er weinig verslagen van plantenexcursies binnenkomen.

Voor het volgende plantenexcursieverslag en overige kopij is de uiterste inleverdatum 25 november 1979 !!!

INHOUD :

pagina 3	Verslag algemene vergadering dd. 15 oktober 1979.
Pagina 5	Verslag excursie naar de Flevopolder dd. 1 september 1979.
Pagina 7	Jaarverslag Milieuwerkgroep (2e deel).
Pagina 12	Verslag dia-avond in Het Kompas dd. 26 oktober 1979.
Pagina 14	Vogels ringen rond Culemborg, door D.A. Jonkers.
Pagina 17	Verslag Milieuwerkgroep.
Pagina 18	Verslag algemene vergadering dd. 17 september 1979.
Pagina 20	Arendbuizerd in zuidelijk Flevoland.
Pagina 23	Waarnemingenlijst mei/juli 1979.
Pagina 25	Een visarend.
Pagina 26	Verslag paddestoelenexcursie naar Zoelen.
Pagina 27	Excursieprogramma.

Aanwezig : 13 personen.

1. Ingekomen en uitgaande stukken

"De Dompfoorn" en "Argus" zijn ontvangen en liggen op de leesplank in het Kompas voor iedereen ter inzage.

Er zal een artikeltje uitgaan over de deelname van Leo aan de T.V.-quiz "Ja, Natuurlijk".

2. Hak-al

Door redactionele problemen is het niet mogelijk de Hak-al voor de maand oktober op tijd gereed te hebben.

Om één en ander niet geheel uit de hand te laten lopen, zal voor het resterende deel van genoemd nummer een externe relatie worden ingeschakeld. De kosten hiervoor worden geraamd op f 150,--.

Verder wordt er aan gedacht om "Jopie", de aanhangwagen voor een bedrag van f 10,-- per dag te verhuren.

Jan Rietvink zal trachten ruimte te vinden voor het opslaan van hout, daar het lucratiever is om hout voor de open haard te verkopen, dan aan de papierfabriek.

3. Ouderavond Postmaschool

Op dinsdag 2 oktober hebben Gerard van Zuylen en Jan Rietvink de ouderavond van de Postmaschool verzorgd met een dia-serie over het knotten.

Op die avond werd gevraagd, of wij bereid waren meer van dit soort avonden te verzorgen.

Indien hierop wordt ingegaan, is het gewenst dat er over een kant en klare dia-presentatie kan worden beschikt.

4. Statuten

Dat het met ingang van 26-7-1979 wettelijk verplicht is om als vereniging statuten te hebben, zal hieraan voor onze club ook het nodige moeten worden gedaan.

Deze statuten moeten, om als vereniging niet aansprakelijk te zijn bij ongevallen en schade, bij notariële akte worden vastgelegd.

De kosten hiervoor worden geraamd op f 200,-- á f 300,-- volgens opgave van de notaris.

Het is evenwel noodzakelijk, dat er een bestuur wordt gekozen van 5 personen, n.l. een voorzitter, sekretaris, penningmeester en 2 leden.

Hiervoor zal op 30 oktober 1979 een extra vergadering worden uitgeschreven.

5. Knotwilgen snoeien

Jan Rietvink en Nico Luttkik zijn op 3 oktober uitgenodigd bij de Milieuwerkgroep Geldermalsen voor het geven van inlichtingen over het knotten.

Er is op die avond een knotgroep opgericht, waarvan de NVWC peetvader is.

Afgesproken is, dat op hun 1e knotdag de NVWC met groot materieel en personeel zal assisteren.

6. Dijkverzwaring

Er zal een werkgroep worden gevormd, waarvoor Jan Rietvink het nodige zal doen, om bij het verschijnen van het rapport over de dijkverzwaring adequaat te kunnen reageren.

7. Vogelwerkgroep

In verband met de verhuizing van Kars zijn de taken binnen de Vogelwerkgroep anders verdeeld.

Berry zal zich bezighouden met het SOVON-projekt, terwijl Marcel de waarnemingen zal bijhouden.

Het nieuwe adres voor waarnemingen is derhalve : Marcel v.d. Tol Lindeboom 21, Culemborg, tel.no. 81 02.

Marcel brengt verder verslag uit van het besprokene op de vergadering van de werkgroep op 8 oktober 1979.

Hiervan zal een uitgebreid verslag verschijnen.

8. Kamp Ameland

Er is geen nader nieuws over dit winterkamp.

Er zal binnenkort een bijeenkomst van alle deelnemers zijn, waar allerlei vragen kunnen worden gesteld.

Er wordt de verwondering over uitgesproken, dat dit kamp is georganiseerd, terwijl destijds bij meerderheid van stemmen is gekozen voor een kamp in Zeeland.

Wat heeft het dan voor zin om op deze vergadering democratische beslissingen te nemen.

9. Excursieprogramma

Dit wordt vastgesteld tot medio december en vindt u elders in de Hak-al.

10. Rondvraag

Daar niet bekend is, hoeveel sleutels er van het Kompas in omloop zijn, wordt eenieder die een sleutel bezit verzocht dit op te geven bij Harry Noordhuis.

.o.o.o.o.

Toen ondergetekende 's avonds 31 augustus '79 naar een niet bij name te noemen persoon toestapte om te vragen hoe het met de excursie naar Flevoland zat, daar de Hak-al nog niet uitgekomen was, bleek deze persoon geheel niet thuis te zijn, maar op z'n luie gat in Utrecht te zitten. Er was dus nog geheel niets geregeld. Maar daar ik en enkele anderen met mij, wel zin had om te gaan, werd het nog snel in orde gemaakt. Er werden 5 deelnemers gevonden, trein-tijden e.d. opgezocht en om 10 uur 's avonds leek alles in orde. Het leek in orde, want toen ik voor de zekerheid nog even naar station Naarden-Bussem opbelde, bleek daar geen fiets meer aanwezig te zijn en dan valt er ook weinig te huren. Wat nu, snel nog even Harry opgebeld besloten om dan maar naar Amersfoort te gaan, waar ze vast wel fietsen hadden en dan via Nijkerk de polder in te gaan.

De volgende ochtend om half acht stonden dus 5 personen, n.l. Berry, Marcel, Berbera, Harry en ondergetekende tegen het waterige zonnetje te knipogen. Kaartjes gekocht en om + kwart over 8 waren we in Amersfoort. Snel naar de stalling om fietsen te huren. Laat er nu echter geen enkele fiets zijn. Volgens die Turk in de stalling was er in "de ele wereld niet fiets huur". Ten einde raad alle fietsmakers, danwel "tweewielspecialisten" opgebeld, maar in heel Amersfoort was geen fiets te krijgen.

Dan maar naar Harderwijk, waar we bij de eerste fietsmaker al 5 damesfietsen konden krijgen. Zo stonden we dus om 10 uur in de polder, waar we al +75 aalscholvers op de hoogspanningsmasten zagen zitten en enkele visdiefjes op de palen van fuiken.

We kwamen al snel bij het Harderbos waar enkele vogelaars naar 4 à 5 baardmannetjes/vrouwtjes zaten te kijken. We dachten eerst, dat deze mensen D.B.A.-leden waren (vanwege de vele telescopen en-scopen en een snelle auto), maar toen we dichterbij kwamen bleek dit toch niet waar te zijn, want ze hadden een vriendelijk gezicht en zaten ook over een rietzanger en een kl. karekiet te praten.

Toen we even later bij een pas gemaaid roggeveld kwamen, nadat we nog 2 water-rallen gehoord hadden, zagen we 2 donkere stootvogels die het midden hielden tussen juv. br. kiekken en zw. wauwen. Toen we daarna doorfietsten naar de hut zagen we op de plas ervoor enkele honderden kluten, grutto's en enkele kleine steltloper-tjes die door het tegenlicht niet te determineren waren (waarschijnlijk waren het krombek- of bonte strandlopers).

Hierna werden we aangesproken door een Belgische vogelvriend die ons wist te vertellen, dat er op de zeilplas 2 reuzensterns + 1 juv. zaten. Het was bijzonder opvallend, dat enkele personen van de groep toen plotseling harder begonnen te fietsen, maar ik zal maar geen namen noemen om Marcel niet te kwetsen. De reuzenstern werd echter/helaas niet gezien (doorhalen wat niet van toepassing is).

Bij de hut fietsten we eerst even door naar Lelystadhaven om ons te versterken met de geneugten des cola's en des sisi's. Ondertussen hadden we natuurlijk al ettelijke br. kiekken, gr. ganzen en andere gele kwikken gezien.

Toen we weer terug kwamen bij de hut was het hier lekker rustig, zodat we het aanwezige gevogelte behoorlijk goed konden bekijken, ondanks het tegenlicht. Aanwezig waren : blauwer reiger, lepelaar, w. eend, pijlstaart?, slobbeend, gr. gans, meerkoet, watersnip, kluut (3500!!), zw. ruiter, e.a.

Na nog even wat opmerkingen over de D.B.A. (en het afkraken van de personen die deze opm. geplaatst hadden) gelezen te hebben, gingen we terug naar de Knar waar we met open vleugels werden ontvangen door een zeer slank en geel-ogig vrouwtje gr. kiek.

Daarna fietsten we met lichte tegen wind weer terug naar Harderwijk, waar we nog snel even enkele patat- en ijskramen plunderden. In de trein zagen we nog 2 zwartvoet indianen (met cowboy laarzen) en een leuk meisje, waarmee nog een "sfeertje werd gebouwd", toen de trein ruim een half uur stilstond, waarbij al over langzame verstikkingsdood e.d. werd gepraat, maar dat viel allemaal nog wel mee.

Al met al was het een geslaagde excursie (zoals gebruikelijk in excursieverlagen).

Waarnemingenlijst :

Fuut - 2	Gr. Gans + 500	Grutto - 15
Dodaars - 1	Knobbelzwaan - 1	Witgatje - 1
Aalscholver - 100	Buizerd - 1	Oeverloper - 25
Blauwe reiger - 10	Sperwer - 2	Tureluur - 5
Purperreiger - 1	Br. Kiek - 15	Zw. ruiter - 3
Lepelaar - 25	Gr. Kiek - 1	Groenpootruiter - 2
W. Eend - 100	Torenvalk - 5	B. Strandloper
Wintertaling - 20	Waterral - 2 geh.	Krombekstrandloper } 1?
Pijlstaart - 4	Meerkoet - 10	Kluut - 3500
Slobbeend - 4	Kievit - 25	Gr. Mantelmeeuw - 1
Kuifeend - 1	Goudplevier - 2	Kl. Mantelmeeuw - 3
Tafeleend - 3	Watersnip - 10	Zilvermeeuw - 10
Bergeend - 5	Wulp - 8	Stormmeeuw - 5
Kokmeeuw - 25	Huiszwaluw - 10	Gr. Vliegenvanger - 1
Zw. Stern - 30	Graspieper - 10	Baardmannetjes - 5
Visdiefje - 5	W. Kwik - 5	Kneu - 50
Holenduif - 2	Gele kwik - 15	Vink sper. - 10
Houtduif - 10	Merel - 2	Huismus - 10
Tortelduif - 5	Tapuit - 6	Spreeuw - 50
Turkse tortel - 1	Kl. Karekiet - 1	Zw. Kraai - 10
Veldleeuwerik - 10	Bosrietzanger - 1	Kauw - 15
Boerenzwaluw - 15	Rietzanger - 1	Ekster - 10

HENKJAN KIEVIT

Het bezwaarschrift aan de raad kon dan ook gezien worden als bijdrage om een in de kiem goed plan verder te vervolmaken.

Een aantal bezwaren werd gehonoreerd. Zo werd het mogelijk de eendenkooi op te knappen en terreintjes langs de dijk werden tot natuurgebied bestemd.

Daar niet alle bezwaren werden ingewilligd, kon een beroep op G.S. toch niet uitblijven. Eind 1978 kwam het besluit van G.S. en ook nu weer werden een aantal bezwaren gehonoreerd. Voor wat betreft de niet gehonoreerde bezwaren werd besloten niet in beroep bij de Kroon te gaan.

9. TOEPASSING ARTIKEL 19 WRO

Drie veranderingen in het bestemmingsplan binnenstad waren aanleiding tot een beroepschrift bij G.S.

Bezwaren van uiterlijke vormgeving en planologische aard hadden betrekking op een uitbreiding van de PTT-centrale aan het Vierheemskinderstraatje, wijziging van de voormalige bioscoop op de Markt en de bouw van drie zusterhuizen in de Grote Kerkstraat.

Ten stadhuize vond ten overstaan van een ambtenaar van G.S. een toelichting plaats op onze bezwaren. Het werd toen duidelijk dat inmiddels al het een en ander aan de plannen ten gunste was veranderd en dat G.S. in negatieve zin een beslissing op onze beroepschriften zou nemen.

10. FIETSEN OP HET STATIONSPLEIN

In augustus 1977 besloot de raad, door het nemen van een verkeersmaatregel, dat het voortaan verboden was om fietsen of bromfietsen voor het Stationsplein te plaatsen.

Wie de situatie ter plekke kende wist wel dat er een ontstellend gebrek aan stallingsmogelijkheden was. Met het verbod werd het nog slechter daar geen vervangende mogelijkheden werden geschapen.

Voor ons was dit een reden om tegen het besluit bij de Kroon in beroep te gaan.

Of ons beroepschrift mede aanleiding was om alsnog een honderdtal extra fietsklemmen te plaatsen is niet geheel duidelijk. In ieder geval konden we ons beroepschrift intrekken.

11. PAALWONINGEN

Aan het einde van 1978 werd het ons duidelijk dat de gemeente in de Ridderstraat, ook onderdeel van het beschermd stadsgezicht, op het terrein voor de Scheffelschool paalwoningen wilde gaan bouwen.

Of een en ander wel met de omgeving zou harmoniëren, was voor ons nog maar de vraag.

Het leek ons raadzaam onze verontrusting aan het college van burgemeester en wethouders kenbaar te maken.

Na de nodige beraadslagingen bleek het plan echter toch geen doorgang te vinden.

12. GOILBERDINGEN

In dit gebied ten westen van de spoordijk is de verdere uitbreiding van Culemborg gepland. Reeds jaren geleden hebben wij geijverd voor een goede

inspraakprocedure bij de planvorming van Goilberdingen.

Het zag er naar uit dat het gemeentebestuur inderdaad iets anders van plan was te gaan doen dan de bekende hoorzitting.

In het kader van de door de gemeente op gang gezette inspraakprocedure, toegelicht middels een huis aan huis verspreide inspraakkrant, werd de Culemborgse bevolking in kennis gesteld van de plannen met betrekking tot Goilberdingen.

Op een in september 1978 belegde informatieavond werd een en ander toegelicht en kwamen de diverse inspraakgroepen tot stand.

Wat de milieuwerkgroep betreft doken zeven actieve leden in de problematiek. In de ons inziens te korte tijdsspanne van de twee maanden die ons gegund waren werden vele vergaderingen gehouden en werden bergen werk verzet.

Een lijvig inspraakrapport was het eindresultaat.

In november 1978 werd dit rapport, dat de veelzeggende titel kreeg "Goilberdingen, een te Hooge Prijs?"*, aangeboden aan het gemeentebestuur. Tevens werd een exemplaar gezonden aan alle raadsfracties.

In hoeverre de resultaten van de inspraak een rol zullen spelen bij de uiteindelijke planvorming is op dit moment nog niet bekend.

13. KABELBRANDERIJEN

Deze al jaren durende affaire sleept zich helaas nog steeds voort niet in de laatste plaats veroorzaakt door de weinig vastberaden houding van het gemeentebestuur.

In oktober 1973 werd aan de drie kabelbranderijen langs de Parallelweg-West door B&W een hinderwetvergunning verleend.

Tegen het verlenen gingen wij in beroep bij de Kroon omdat de voorwaarden in de vergunningen ons inziens niet ver genoeg gingen.

Eind 1977 en begin 1978 beslist de Kroon op onze beroepschriften. Aan onze bezwaren werd slechts in geringe mate tegemoet gekomen.

Niettemin waren de nieuwe vergunningen aanzienlijk beter dan de oude vergunningen.

Ondanks het feit dat de kabelbranderijen allerlei voorzieningen moesten treffen teneinde gevaar, schade en hinder te voorkomen, bleef de stankoverlast aanhouden. Wij vroegen daarom een gesprek aan met B&W waarbij tevens de omwonenden aanwezig zouden zijn. In juli 1978 vond dit gesprek plaats en het bleek dat de bedrijven tot eind 1978 de tijd kregen om hun installaties aan de nieuwe hinderwetvergunningen aan te passen.

Daar inmiddels nog geen enkele verbetering merkbaar is geworden zullen we ook in 1979 verder actie moeten ondernemen.

Een vervelende bijkomstigheid is dat alleen een waterdicht controlesysteem op de juiste naleving van de voorwaarden, het milieu kan vrijwaren van onnodige belasting. Aangezien er vrijwel geen enkele controle is, kunnen de eigenaren gemakkelijk op de oude voet doorgaan.

De recycling van metalen, op zich een goede zaak, mag niet gepaard gaan met een overmatige stankoverlast en belasting van het milieu.

14. REDICHEMSE WAARD

Ook weer een zich eindeloos voortslepende affaire waarvan het einde nog lang niet in zicht is.

* Hooge Prijs is het gebied in Goilberdingen dat ligt ten zuiden van de Prijsseweg en ten noordoosten van de Welborn.

De Redichemse Waard -in Culemborg en omgeving beter bekend als de afgravingen- is het uiterwaardgebied ten noordoosten van de stad waar in het begin van de jaren '60 begonnen werd met zandwinning. Als gevolg daarvan is thans een waterplas ontstaan van ca. 30 ha, die bij de watersporters bijzonder in trek is.

Landschappelijk en natuurwetenschappelijk is het gebied van belang door het voorkomen van meidoornstruwelen, knotwilgen, plasjes en een oeverwal direct langs de Lek gelegen. Vooral deze oeverwal is door de bodemopbouw rijk aan planten, welke in de verre omtrek niet meer voorkomen.

Doordat de ontzander en ook anderen diverse (meest illegale) activiteiten ondernamen, is het gebied inmiddels nogal in waarde achteruit gegaan. Deze activiteiten werden niet in de laatste plaats veroorzaakt door het gebrek aan daadkracht bij de diverse overheden. Met name de provinciale overheid toonde zich meester in het achterwege laten van sancties op het niet naleven van de voorwaarden bij de door haar aan de ontzander verleende ontgrondingsvergunning, ofschoon zij terdege op de hoogte was van de ontwikkelingen in het gebied.

Onze werkzaamheden richten zich tegen al die handelingen, die een verdere aantasting van het gebied inhouden. In dit kader moet ook worden gezien een tweetal bezwaarschriften van de werkgroep, die wij in de verslagperiode naar Gedeputeerde Staten en naar de Kroon hebben gezonden. Het eerste betrof een bezwaarschrift naar Gedeputeerde Staten dat gericht was tegen een diepere ontzanding van de bestaande plas. Over dit bezwaarschrift, dat in oktober 1976 werd ingediend, is nog geen beslissing genomen.

Het tweede betrof een beroepschrift aan de Kroon. Dit beroepschrift was een gevolg van de beslissing van Gedeputeerde Staten om ons in 1976 ingediende bezwaarschrift niet te honoreren. Dit bezwaarschrift was gericht tegen het verleggen van de bestaande toegangseul naar het westen toe. Hierdoor zou immers de waardevolle oeverwal voor een tweede keer doorsneden worden hetgeen wij onaanvaardbaar achtten.

G.S. stelden in hun besluit, dat met het verleggen van de toegang het onderhoud hieraan meer dan voorheen kan worden beperkt en dat tevens de afstand tussen de jachthaven van Culemborg en de plas korter wordt.

In ons uitvoerige beroepschrift aan de Kroon, dat we in augustus 1978 hebben verzonden, schreven wij onder andere dat de mogelijkheid van een beperking van het onderhoud moet worden betwijfeld en dat de watersport nauwelijks belang hecht aan de gewenste verkorting van de afstand.

Naar aanleiding van diverse gesprekken met allerlei instanties en organisaties, besloten wij een aanvulling op ons beroepschrift te schrijven waarin onder andere meer aandacht aan de watersport zal worden besteed en waarin aan de hand van diverse gegevens de noodzakelijk geachte verkorting van de afstand tussen de jachthaven en de plas door ons wordt betwist.

In de verslagperiode kon deze aanvulling nog niet worden verzonden in verband met het nog niet beschikbaar zijn van een aantal belangrijke gegevens.

Onze ervaringen met de Redichemse Waard hebben wel geleerd dat een aantal bij deze problematiek 'betrokken' bestuursorganen het behoud van dit fraaie gebied slechts op papier schijnen na te streven.

Behalve met de veertien hiervoor genoemde onderwerpen, heeft de werkgroep zich nog met tal van andere zaken bezig gehouden. Een belangrijk deel hiervan bestond uit het geven van informatie over de streek waarin wij actief zijn. Zo zijn de universiteit van Utrecht en die van Nijmegen regelmatige werkverschaffers in die zin dat studenten in het kader van een afstudeerproject nogal eens bij ons aankloppen om allerlei gegevens. Meestal lukt het redelijk goed deze mensen tevreden te stellen. Zo niet, dan weten wij vaak wel waar ze beter geholpen kunnen worden. Dit soort activiteiten zullen we ook in de toekomst blijven doen, evenals een groot deel van de hiervoor genoemde werkzaamheden.

Een blik in de toekomst laat zien dat dijkverzwaring, Redichemse Waard, binnenstad Culemborg en Gailberdingen ook in 1979 veel van onze aandacht zullen vragen.

Ook nieuwe projecten zullen worden gestart mits er voldoende actieve leden zijn.

Zo zal het groen in Culemborg geïnventariseerd en gewaardeerd moeten worden, de ontwikkelingen met betrekking tot het gebied de Regulieren zullen opnieuw bekeken moeten worden en uiteraard zal er weer ingespeeld moeten worden op diverse al dan niet te voorzienbare problemen, die zich telkens weer volgens een bepaald automatisme schijnen aan te dienen.

Secretariaatsadres: Gailberdingenstraat 1, 4101 BN Culemborg

DIA-AVOND KOMPAS

Afgelopen vrijdag 26 oktober j.l. kon dan eindelijk de aangekondigde en eenmaal uitgestelde dia-avond worden gehouden in een ietwat veranderd Kompas.

Dit laatste vanwege een stencilapparaat en de nodige accessoires, zoals papier, die de bouw van een stencilhok op de plaats van de bar nodig maakte.

Deze grondige verandering werd vakkundig uitgevoerd door Breun Jansen en Arie v.d. Ham.

Deze oktoberavond hadden bijna 30 personen de weg gevonden naar dit Kompas om gedurende ruim 2 uur te genieten van vele fraaie dia's. Ditmaal niet verzorgd door een speciaal uitgenodigd iemand, maar door een aantal leden zelf.

En gebleken is, dat vele van deze dia's van behoorlijke kwaliteit waren en zeer zeker het vertonen waard. We kwamen nog tijd tekort.

Een vijftal personen hadden voor deze avond een selectie gemaakt uit hun collectie dia's.

De avond werd begonnen door Theo de Jong, die ons eerst meenam naar Falsterbø (Zweden). De dia's daarover gaven ons toch een klein idee van de omgeving en wat het resultaat kan zijn van een weekje vogelen aldaar. Te zien waren o.a. vele soorten roofvogels en kraanvogels.

Daarna nam Theo ons mee terug naar de afgelopen winter met o.a. plaatjes van ganzen in de Flevopolder, grote trap bij Meerkerk, vogels in onze omgeving en enkele plaatjes over de wintervoeding (Arie v.d. Ham bij de stee met voer). Theo gaf bij iedere dia uitvoerig uitleg en daarna was het alweer tijd voor koffie, limonade en speculaas verzorgd door onze Han (wat zouden we zonder haar moeten beginnen).

Daarna was het de beurt aan Lia Rietvink, die ons meenam naar Oostenrijk en wel het Voralgebergte. De bloemenpracht van dit land vormden wel het belangrijkste bestanddeel van haar dia's, maar ook enkele fraaie plaatjes van paddestoelen, o.a. de vliegenzwam, ontbraken niet.

Daarna was het de beurt aan Wim Kievit en wat moet je daar eigenlijk nog over zeggen. Wim Kievit kan makkelijk een dia-avond alleen verzorgen. Hij vertoonde ons zoveel fraais, dat daaruit moeilijk een keus is te maken. In ieder geval zagen we veel mooie dia's van planten en paddestoelen. Maar ook dia's van kampen en excursies ontbraken niet, o.a. van kamp Oisterwijk en Oosterbeek en van een excursie naar een vriend langs de Linge bij Mariënwaard. Met name de dia's over de kampen zorgden af en toe voor de vrolijke noot.

Daarna mocht ondergetekende enige dia's laten zien van o.a. enkele excursies, de braderie en wat onze omgeving aan moois en minder moois te bieden heeft, waaronder fraai geknotte wilgen, een zaldelzwam, de kabelbranderijen en een landschapsontsierende silo bij Everdingen.

Helaas bleken een aantal dia's door verwisseling verdwenen (inmiddels alweer terecht) die voornamelijk handelden over de kortgeleden gehouden excursie naar Texel (ruim 20 deelnemers), die houdt u dus te goed.

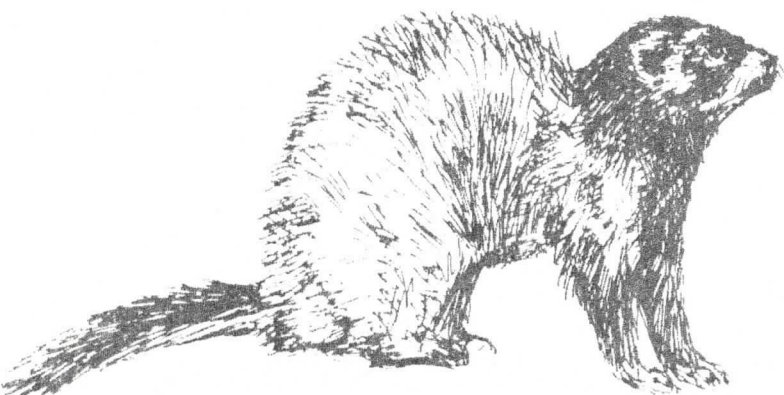
Arie v.d. Ham zorgde voor de afsluiting van deze avond. Al waren deze dia's wat minder van kwaliteit (halfkleinbeeld) en van oudere datum, de lol was er niet minder door. Arie liet namelijk beelden zien van een van de eerste kampen van de NVWC, te weten het winterkamp te Veere inmiddels al weer zo'n 4 jaar geleden. Veel dia's handelden over het Zwin, een natuurreservaat op de grens België - Nederland. Ook werd er een fraai beeld gegeven van het kampeven (open haard en de keuken) en tal van (sterke) verhalen kwamen bovendien.

Arie liet ook nog wat komische beelden zien van het knotwilgen snoeien, waar vooral de jachtopziender het bij moest ontgelden. Door de oudere dia's bleek ook, dat vele personen in de loop der jaren wel wat veranderd zijn.

Inmiddels was het al over tien geworden, wat gezien het aantal aanwezige Jeugdleden reden bleek om deze avond af te sluiten.

Er zijn in ieder geval redenen genoeg om deze dia-avond de komende wintermaanden te herhalen, want er is zondermeer nog voldoende materiaal in omloop wat het vertonen waard is en blijkens deze avond is er belangstelling genoeg voor van oud en jong.

HARRY VAN DE WARENBURG

VOGELS RINGEN ROND CULEMBORG

In 1966 nam de toenmalige Vogelwerkgroep Culemborg het initiatief tot het houden van een zgn. ringkamp rond de Pinksteren. Sindsdien zijn er regelmatig in de omgeving van Culemborg vogels geringsd. De vogels die van 1966 - 1979 werden bemachtigd, waren hoofdzakelijk jongen; incidenteel is er met mistnetten gevangen.

De eerste jaren werd het ringwerk door mij alleen gedaan, later kregen ook enkele andere deelnemers vergunningen.

De kampen zijn van 1966 t/m 1974 jaarlijks gehouden, daarna was er nog één in 1976 (zie figuur 1). Vanaf 1977 zijn door de Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o. de jonge torenvalken in de nestkasten geringsd binnen het werkgebied van de groep.

Aantallen vogels in jaren waarin geen kampen werden gehouden zijn geringsd tijdens bezoeken in het broedseizoen aan het gebied.

De in dit artikel verwerkte gegevens zijn alleen van de eigen ringadministratie.

Als grenzen voor het gebied zijn aangehouden de noordelijke Lekdijk van Vreeswijk tot Wijk bij Duurstede, het Amsterdam-Rijnkanaal, de Waal en de Rijksweg van Vreeswijk tot Zaltbommel.

In de volgende lijst (figuur 2) staan alle terugmeldingen die tot nu toe (1-8-1979) zijn binnengekomen.

Bij de terugmeldingen zijn de volgende aantekeningen te maken. Bosuilen worden over het algemeen als standvogels beschouwd.

Het exemplaar dat in 1971 bij Acht werd gevonden, had lijnrecht gemeten een afstand van 50 km. afgelegd. Helaas kan uit de gegevens niet worden afgeleid of de vogel al als eerstejaarsvogel was gaan zwerven en zich daar had gevestigd. Van ransuilen is bekend, dat zij behalve stand- ook zwerfvogels zijn. Hoewel de gegevens schaars zijn, wijzen deze ook in die richting. Drie van de vier teruggemelde vogels werden noordelijk van de ringplaats gevonden.

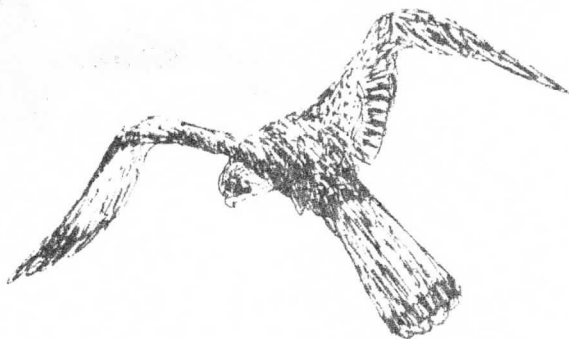
De vierde bleef in de omgeving en was op het moment dat hij werd gevonden negen jaar oud.

Torenvalken zijn eveneens stand- en zwerfvogels. Hiervan komen de meldingen zowel uit noordelijke, oostelijke als zuidelijke richting, waarbij soms honderden kilometers werden afgelegd.

Het overwinteringsgebied van onze Kieviten ligt ten zuidwesten van Nederland.

De melding uit Portugal is wel een hele leuke.

D.A. JONKERS

FIGUUR 1

AANTALLEN GERINGDE VOGELS PER JAAR ROND CULEMBORG

Soort:	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1976	1977	1978	1979	totaal
Torenvalk	12				4	51	2			7		11	10	95
Kwartelkoning							2							2
Meerkoet	1					5	2							8
Schalekster	6					2				3				11
Kievit	46	20	17	17	44	55	14	27	27	53	13		25	314
Grutto	5			9	2	23	1			4	6			50
Tureluur	1					3				1	3			8
Holenduif	1				1									2
Houtduif	14					4		3						21
Koekaek	1													1
Bosuil	4				3								1	8
Ransuil	16				7	13					3			39
Boerenzwaluw	6	142	35		6	20								209
Huiszwaluw	37													37
Oeverwaluw	24													24
Boompieper	5													5
Graspieper	15				11		10							37
Witte Kwikstaart				6	5	4	4			6				25
Gele Kwikstaart	6													6
Winterkoning										1				1
Heggenus					5						3			8
Zanglijster	6	6		4	1				5					22
Merel	2	4		3										9
Roodborsttapuit	6													6
Gekraagde Roodstaart	25	5								3				33
Zwarte Roodstaart				5										5
Roodborst										1				1
Sprinkhaanrietzanger	5													5
Spotvogel						1								1
Grasmus	14									1				15
Fitis	31	13								5				49
Tijlflaf	5													5
Grauwe vliegenvanger	10													10
Koolmees				10						1				11
Pimpelmees										1				1
Matkognees	19					5								24
Rietgors				9	3	2				4				18
Slijt										1				1
Frato										2				2
Europese kanarie						2								2
Ringmus			3			3								6
Soreeuw	10				53									63
Zwarte kraai		2				3								5
Kauw	2													2
Ekster														5
Vlaamse gaai		3												3
Totaal	145	366	58	70	143	196	33	3	32	97	25	11	36	1215

OVERZICHT VAN TERUGMELDINGEN IN CULEMBORG E.O. GERINGDE VOGELS

Soort :	Ringdatum :	Plaats :	Coördinaten :	Teruggemeld :	Plaats :	Coördinaten :	Bijzonderheden :
Bosuil	8-5-1966	Culemborg	51.57N 05.14E	16-12-1966	Tricht	51.53N 05.15E	Dood langs spoordijk
Bosuil	23-5-1969	Culemborg	51.56N 05.18E	16-4-1971	Acht	51.29N 05.25E	Dood, niet vers
Ransuil	18-6-1967	Schalwijk	52.00N 05.11E	23-11-1972	Hasselt	52.34N 06.04E	Vermoeelijk verkeerslachtoffer
Ransuil	22-5-1970	Culemborg	51.57N 05.16E	3-3-1973	Weesp	52.20N 05.01E	Dood, alleen skeler en veren
Ransuil	18-5-1971	Culemborg	51.57N 05.14E	00-4-1973	Hoofddorp	52.18N 04.43E	Vers, dood
Ransuil	15-5-1967	Culemborg	51.57N 05.14E	5-5-1976	Meeraren	51.52N 05.17E	Vers, dood, vermoedelijk aan jacht
Torenvalk	20-6-1970	Beesd	51.53N 05.12E	6-8-1970	Tricht	51.55N 05.15E	Vermoeelijk reïnslachtoffer
Torenvalk	29-5-1971	Culemborg	51.57N 05.14E	1-1-1971	Oedalem (B)	51.10N 03.20E	Gevangen en los
Torenvalk	29-5-1971	Culemborg	51.57N 05.14E	1-10-1972	St. Amands (B)	51.03N 04.12E	Gevangen en los met nieuwering
Torenvalk	29-5-1971	Culemborg	51.57N 05.14E	5-12-1973	Maren	51.46N 05.23E	Zo goed als dood
Torenvalk	15-6-1971	Culemborg	51.57N 05.14E	00-2-1974	Fredrikshavn (DR)	57.32N 10.26E	Dood
Torenvalk	29-5-1971	Culemborg	51.57N 05.14E	16-3-1974	Geldermalsen (Delf)	51.53N 10.16E	Verzakt langs de weg
Torenvalk	9-6-1976	Buurmalsen	51.56N 05.16E	10-3-1979	Memleben (DDR)	51.16N 11.29E	Dood
Gruito	20-5-1972	Tull en 't Waal	51.56N 05.12E	10-6-1972	Naarén	52.19N 05.05E	Hoogspanning
Kievit	13-6-1967	Houten	52.02N 05.10E	28-2-1969	Benlozer (Sp)	42.50N 01.40E	Dood bij nest
Kievit	18-6-1967	Houten	52.02N 05.10E	begin mei '69	Luisfaldum	53.10N 05.04E	Geschoten
Kievit	18-6-1967	Houten	52.02N 05.10E	10-1-1970	Petit Breuil (Fr)	46.11N 00.39W	Dood gevonden
Kievit	23-6-1968	Wijk bij Duurstede	51.58N 05.20E	8-2-1970	Lagas (Portugal)	37.06N 03.45W	Geschoten (Majorca)
Kievit	17-5-1970	Tull en 't Waal	51.59N 05.09E	3-1-1971	Binisalem (Sp)	39.41N 02.50E	Geschoten
Kievit	15-5-1971	Vreeswijk	52.00N 05.06E	22-12-1976	Bournezeu (Fr)	46.36N 01.10W	Gedood
Kievit	20-5-1971	Beusichem	51.57N 05.17E	24-12-1973	Isigny-sur-Mer (Fr)	49.19N 01.05W	Ring gevonden
Kievit	16-5-1976	Wijk bij Duurstede	51.59N 05.21E	8-6-1976	Rijswijk	51.55N 05.22E	Gevangen en los
Kievit	26-5-1976	Wijk bij Duurstede	51.58N 05.20E	5-6-1976	Wijk bij Duurstede	51.55N 05.20E	Vermoeelijk verkeerslachtoffer
Kievit	18-5-1977	Schalwijk	52.00N 05.11E	24-7-1977	Melencorsgraaf	51.52N 04.49E	Hing in prikkeldraad
Kievit	15-5-1971	Vianen	52.00N 05.06E	23-4-1972	Anderen	53.00N 06.41E	Geschoten
Houtduif	24-6-1967	Tricht	51.53N 05.16E	19-8-1968	Buren	51.55N 05.20E	Geschoten
Houtduif	21-5-1972	Culemborg	51.57N 05.14E	27-1-1976	Vlijmen	51.43N 05.15E	Dood gevonden
Oeverwaluw	1-7-1967	Schalwijk	52.00N 05.11E	13-8-1967	Guisse (Fr)	49.54N 03.36E	Gevangen in mistnet
Oeverwaluw	8-7-1967	Culemborg	51.56N 05.14E	2-9-1967	Antwerpen (B)	51.13N 04.25E	Gebroken vleugel veroorzaakt dood
Spreeuw	18-5-1970	Buurmalsen	51.58N 05.16E	1-1-1973	Cearou Bridgend (E)	51.38N 03.39W	Geschoten
Spreeuw	16-5-1970	Buurmalsen	51.54N 05.16E	eind mei '73	Tricht	51.53N 05.16E	Geschoten

werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

CONTACTEN MET POLITIEKE PARTIJEN : reeds enige tijd vinden tussen de Milieuwerkgroep en D66 contacten plaats.

Dit gebeurt o.a. door het bijwonen van elkaars vergaderingen. Bedoeling is wat meer inzicht te krijgen in elkaars werkwijze.

Duidelijk niet de bedoeling is, in politiek vaarwater te komen. Contacten over en weer kunnen echter tot wederzijds voordeel strekken. Te denken valt b.v. aan uitwisseling van kennis en gegevens over zaken waar beide aan werken.

REDICHEMSE WAARD : op uitnodiging van de gemeente vond een gesprek plaats tussen vertegenwoordigers van de gemeente en de Werkgroep.

Bij ons werd o.m. aangedrongen op intrekking van ons beroep aan de Kroon. Wij wezen de gemeente op het mede verantwoordelijk zijn voor de huidige stand van zaken. Intrekking van ons beroepschrift is vooralsnog niet te verwachten. Eerder kan een aanvulling tegemoet worden gezien, wat betreft het recreatieve element van de Redichemse Waard.

COMMISSIE R.O. : ter sprake kwam o.m. het op verzoek van de bewoners creëren van een parkeerterreintje hoek Z. Wal-W. Wal. Onze vertegenwoordiger gaf aan, dat een en ander niet geïsoleerd mag worden bekeken en besproken dient te worden in het kader van de algemene parkeerbehoefte in de Binnenstad. Dit geldt ook voor het geplande parkeerterrein in de Lange Meent.

VOLGENDE VERGADERING : op 12 november 1979, aanvang 20.00 uur

bij Ton van Beek

Hinkerstraat 36

COTHEN

.o.o.o.o.

Aanwezig : 10 leden

Afwezig met kennisgeving : Gerard van Zuylen
Frans Waroux

-o-o-o-o-o-o-o-

1. HAK-AL

Er werd een opmerking gemaakt over de nood boven het excursie-programma van de laatste Hak-al (Hierin stond, dat deelnemers aan excursies voor eigen risico meegaan).

Dit zou te cru zijn overgekomen.

Het werd echter noodzakelijk geacht, dat zolang we geen officiële vereniging zijn met statuten en we ons niet kollektief kunnen verzekeren, de deelnemers en ouders van deelnemers aan excursies en van doorbrongen zijn, dat ze op eigen risico meegaan.

2. BRADERIE

Jan Rietvink bedankte de Natuur- en Vogelwacht voor het boek "Leven op het wad", dat hij ontvangen heeft voor het organiseren van de NWWC-stand op de braderie.

Hij zal verslag doen van deze succesvolle dag in de Hak-al (o.a. zal hier een financieel-overzicht bij zijn).

Verder merkte hij op, dat de NWWC niet ieder jaar mee moet doen aan de braderie, omdat het gevaar bestaat dat men na verloop van tijd niet meer met aansprekbare onderwerpen kan komen, hetgeen belangrijk is om de interesse te blijven waken.

Om met een diaprojectie te kunnen komen op één van de volgende braderieën, zal er worden opgeroepen tot het maken van en het beschikbaar stellen van dia's m.b.t. de natuur in de omgeving van Gulenborg en de activiteiten van de NWWC.

Arie deed al een toezegging om zijn vakantiedia's beschikbaar te stellen.

3. STATUTEN

Er zijn plannen gerezen om statuten voor de NWWC op te stellen.

Vs vereniging kun je je alleen kollektief verzekeren als je ingeschreven staat bij de Kamer van Koophandel en hiervoor zijn statuten nodig.

Daarbij kan een niet-erkende vereniging op straat komen te staan zonder vervangende club-ruimte (renovatie Kompas!)

Harry Noordhuis zal gaan informeren bij Frans Waroux in hoeverre hij gevorderd is. Samen zullen zij dit verder uitwerken.

Waarschijnlijk zullen de statuten van de Natuur- en Vogelwacht "Vijfherenlanden" aangepast worden aan onze vereniging.

4. SUVON

Kars deed verslag van de SUVON-avond in het Kompas, waarbij districts-koördinator Aad Vink was uitgenodigd.

Het uitwisselen van gegevens en ervaringen bleek nog nuttig te zijn geweest en deze avond is zeker voor herhaling vatbaar.

5. EXCURSIEPROGRAMMA

Zie kalender.

6. BLIKSEMAGTIJE KNOTWILGEN
Van de door het Stichtst Landbouwschuur geknolde wilgen in de buurt van de pont, zijn er onlangs enkele tot de grond toe afgezaagd. Er is contact opgenomen met het S.L.B., die de zaak zal gaan onderzoeken. Ook de provincie is ingeschakeld.
7. WIDEVUGELSYNPOSIUM
Kars Velling deelde mede, dat er nog plaats vrij was voor belangstellenden op het Widevugelsymposium op 19 en 20 oktober 1979. Opgave diende dan wel zo spoedig mogelijk te gebeuren.
8. VERTREK KARS VELLING
Omdat Kars minder actief kan zijn in de NVWC, door zijn verhuizing naar Utrecht, zal op de volgende Vogelwerkgroepvergadering de overname van het waarnemingssysteem, het SOVDON-project en het voorzitterschap van de VWC besproken worden.
9. BLAUWE REIGER-TELLING
Leo van de Kooy vroeg aan Kars, of hij al bericht had gekregen van Bas Middelhoop over het aantal broedparen van de blauwe reiger in de kolonie aan de Diefdijk.
Dit was niet het geval.
10. KAMP AMELAND
Leo van de Kooy deed verslag van de voorbereidingen voor dit kamp (28 december '79 - 2 januari '80).
Opgave moest vóór 15 oktober 1979 gebeuren.

Opgemaakt door
Berry Lucas.

Uit de reactie van Theo de Jong op een mogelijke waarneming van Arendbuizerd in Zuidelijk Flevoland is gebleken, dat het hem en waarschijnlijk ook anderen niet duidelijk is geworden hoe we op het soort Arendbuizerd zijn gekomen (Hak-al nr. 10 1979 over verslag Hak-al nr. 8/9 1979).

Het was de bedoeling, dat we naast het excursieverlag een uitgebreide verhandeling zouden schrijven. Deze verhandeling is geschreven, gelijk met het excursieverlag alleen niet als copij ingeleverd, daar we de waarneming toch te onzuiver vonden om als echt aangenomen te worden. Nu is het nare, dat er in de té beknopte beschrijving een fout en een onduidelijkheid is geslopen, n.l. :

a). er had moeten staan bij géén witte stuit : met lichte stuit (mogelijk een overschrijffout)

dan klopt het nog niet volgens Theo, want een Ruigpootbuizerd heeft een witte stáart en géén stuit. Dan spijt dat mij zeer, maar in mijn eerste veldgids wordt over stuit gesproken en niet over staart. Het is weliswaar geen al te beste veldgids (Bruun en Singer) maar niet al te duur (ik kan geen reizen naar Falsterdinges betalen of zoiets). Doordat ik altijd veel in die veldgids keek, heb ik automatisch stuit opgeschreven (sorry). Dus het moet zijn lichte staart.

b). Het klapwieken : Een uitdrukking die gebruikt werd door Kees Tiemstra in het veld en door mij overgenomen.
Even ter verduidelijking : bidden.

Nu deze probleempjes uit de weg geruimd zijn, volgt nu het verslag, zoals geschreven in de tijd van het excursieverlag (hier zullen ook wel dingen niet kloppen, maar zeurpieten moet je ook hebben).

Arendbuizerd (*Buteo rufinus*) in Zuidelijk Flevoland.

Op 25 mei 1979 namen wij 1 ex. van dit soort langs de Barkweg te Zuidelijk Flevoland waar. We ontdekten hem zittend op een akker op een afstand van ca. 100 m. Toen we hem zo een tijdje bekeken hadden, vloog hij op en begon vrijwel direkt te bidden (dit is een toevoeging : We hebben hem niet opgejaagd). Na korte tijd hield hij op met bidden en vloog zonder prooi weer naar praktisch dezelfde plaats als waar hij vandaan gekomen was. Hij ging weer zitten en bleef daar totdat wij weer verder gingen. We deden deze waarneming met gewone veldkijkers met een sterkte van resp. 12 en 16 x 50.

Hieronder volgt de beschrijving van deze Buizerdachtige, zoals wij hem gezien hebben :

ZITTEND :

Over het geheel kaneelkleurig, lichte kop en vleugeldekveren in een zeer sterk contrast met de donkere vleugeldekveren, daarbij een lichte keel en bovenborst.

VLIEGEND EN BIDDEND :

Bovenzijde : Lichte ongebandeerde staart en lichte kop en vleugeldekveren in contrast met donkere vleugelveren. Van kop tot staart gaf dit een licht-donker-licht effect.

Onderzijde : Lichte keel en bovenborst, geh. lichte ondervleugels met uitgezonderd opvallend zwarte polsvlekken. Verder nog donkere vlek aan onderzijde.

In beide gevallen (zittend, vliegend en biddend) leek de Arendbuizerd of "Buizerd" (elk wat wils) vrij fors.

In het veld hadden wij enkele veldgidsen bij ons. Thuis gekomen hebben wij het boek "Flight identifications of the European Raptors" gebruikt, dit boek vermeldde onder andere het volgende :

Gemakkelijk te onderscheiden van Buizerd en Wespendif, moeilijker van Steppebuizerd en Ruigpootbuizerd.

In onderscheid met Steppebuizerd :

- grotere afmeting
- contrast tussen donkere buik en bleke onderzijde. Alhoewel sommige Arendbuizerden de zwarte vlek missen
- het hoofd is bleker als van de Steppebuizerd
- groter contrast tussen de vleugeldekkveren en vleugelveren
- de staart van de Arendbuizerd is aanzienlijk bleker, alhoewel dit niet altijd opgaat
- Arendbuizerd heeft blekere keel en bovenborst
- Arendbuizerd bidt vaak (gedrag als van Ruigpootbuizerd), Steppebuizerd herhaaldelijk. *

* Frequently wordt hier gebruikt, te vertalen door herhaaldelijk, in veldgidsen wordt gesproken over "zo nu en dan", "soms" etc.

Een Steppebuizerd zou dezelfde manier van vliegen en jagen hebben als Buizerd. Wij hebben resp. 2 en 1 keer een biddende Buizerd meegemaakt (het afgelopen jaar ca. 150 Buizerden waargenomen, waaronder 1 biddend ex.!!)

In onderscheid met de Ruigpootbuizerd :

- de bleke ongestreepte staart
- typische roodbruine individuen kunnen makkelijk onderscheiden worden
- Arendbuizerd heeft blekere keel, dit kenmerk is niet altijd duidelijk.

Dit zijn kenmerken die op Arendbuizerd kunnen duiden, kenmerken die onze waarnemingen tegenspreken waren niet vermeld.

De afbeeldingen in dit boek die we goed bestudeerd hebben, voldeden bij de Arendbuizerd veel meer aan onze beschrijving en aan ons geheugen als de afbeeldingen bij Steppebuizerd (en Ruigpootbuizerd).

Wij zijn van mening, dat het een kleurfase was tussen vliegafbeelding A en B van de onderzijde gezien.

Ook de foto's achterin het boek kwamen meer overeen bij de Arendbuizerd als bij de Steppebuizerd (en Ruigpootbuizerd). Voor meer informatie zie het boek zelf.

Met dank aan Leo van de Kooy voor het lenen van zijn boek.

MARCEL VAN DER TOL

Nu ben ik nog niet uitgetypt, want ik zou nog een kleine reactie op het artikel van Theo de Jong geven :

Allereerst wilde ik hem bedanken, dat hij mij de herkomst van Arendbuizerd heeft verteld, daar wist ik nog bar weinig vanaf.

Nu heb ik ter verdediging van zijn kritiek het volgende :

Er werd niets verteld over de grootte van de vogel, verhouding vleugels/staart, kopprofiel, stand van de vleugel (horizontaal, lichte V-vorm, vleugelslag, in het bovenstaande verslag is daar eveneens weinig van terecht gekomen, maar ja ik had géén centimeter bij mij en had ik die bij mij gehad, dan had ik de vogel nog niet kunnen meten; verhouding vleugels/staart = erg relatief; stand van de vleugels, moeilijk te bepalen we hebben hem maar heel kort zien vliegen; vleugelslag : hier gaan we fout, dus niet opgelet; kopprofiel "Wat heeft dat met de herkenning te maken?".

Een jonge Ruigpoot zou lang niet altijd een duidelijke zwarte eindband aan de staart hebben; dus toch wel een eindband? In de beschrijving wordt gegeven : Zo is de enige echte veilige manier van onderscheiden van de Ruigpootbuizerd de ongebandeerde staart (zoek maar op) . Zou ik dus niet de beschrijving van dit boek kunnen geloven?

Iets over de herkenning : "De vleugels zijn vaak rechthoekiger dan die van Buizerden, iets meer Arendachtig".

- a) . Er waren géén andere Buizerden bij;
- b) . Ik heb nog nooit een Arend gezien (Kees helaas wel)

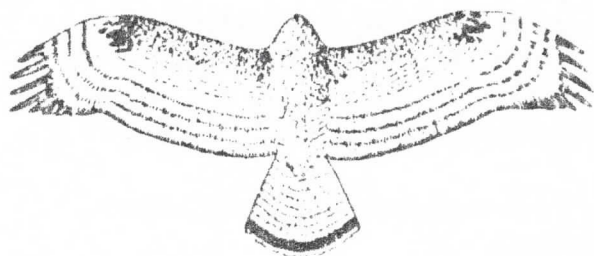
Zo ook hieruit blijkt, dat het herkennen van een Arendbuizerd een relatieve zaak is, zo zijn ook dingen in mijn verslag erg relatief.

Iets over het "Willen zien".

Ik zou even willen zeggen, dat ik niet naar de Flevopolders kwam om een Arendbuizerd te zien, zoals door Theo verondersteld werd (hij was ook niet in de nieuwsbrief vermeld) . Toen we hem zagen zitten, dachten we aan een Ruigpoot, we wilden al verder rijden, maar toen vloog hij op Toen we in het schitterende boek van Leo gekeken hadden, kregen we pas meer zekerheid.

Dit was het dan wat mij betreft, voor reacties bellen of bezoeken, maar niet in de Hak-al schrijven a.u.b.

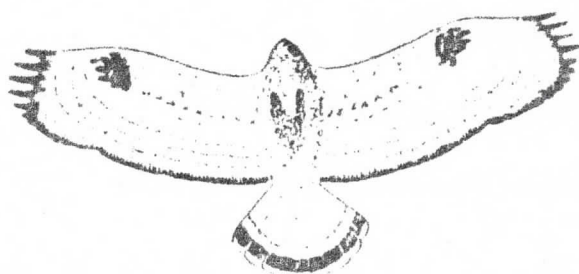
MARCEL VAN DER TOL
 Lindeboom 21
 Culemborg
 tel.no. 03450 - 81 02

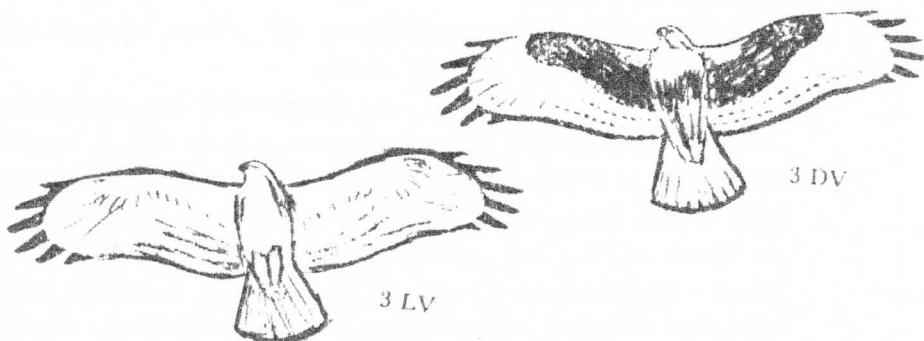
12 Buizerd, schroevend

17 Staart van Ruigpoot (l), normale Buizerd (midden) en witte Buizerd (r)

13 Ruigpootbuizerd, schroevend

— Waarnemingenlijst —

mei-juli 1979

- Aalscholver : 30-4-1979 : 1 ex. Pont Beusichem (Marcel).
28-5-1979 : 3 ex. Terweijde richting Noord (Henkjan).
- Purperreiger : 5-5-1979 : 1 ex. OVB (Paul)
8-5-1979 : 1 ex. Plantage (Paul)
8-5-1979 : 1 ex. 't Jach (Marcel)
13-5-1979 : 1 ex. Fort II (Paul).
- Zwarte Stern : 17-6-1979 : 3 ex. Bosscherwaarden (Marcel/Paul)
15-7-1979 : 2 ex. Pont Culemborg (Paul)
- Visdief : 15-4-1979 : 1 ex. Ronde Haven (Kars)
16-6-1979 : 1 ex. Rivierkruising (Marcel)
23-7-1979 : 1 ex. Goilberdingerwaard (Paul/Marcel B/Dik B)
- Witgatje : 14-5-1979 : Beusich. veld (Paul)
- Bosruiter : 4-5-1979 : 1 ex. Bosscherwaard (Marcel)
- Kluut : 12-5-1979 : 2 ex. Plasje, Pont Culemborg (Marcel)
26-5-1979 : 1 ex. idem (Paul)
- Steenloper : 3-5-1979 : 1 ex. Bosscherwaarden (Marcel v.d. Tol/Kars Veling)
- Regenwulp : Dit voorjaar is de regenwulp zeer regelmatig overtrekkend waargenomen, van eind april tot half mei 8 waarnemingen; de aantallen varieerden van 1 tot + 15 ex.
Alle waarnemingen hadden betrekking op overvliegende exemplaren.
- Zwarte ruiter : 3-5-1979 : 2 ex. Bosscherwaard (Marcel/Kars)
6-5-1979 : + 15 ex. Uiterwaard Varik (Tim/Keest)
- Kleine plevier : 29-4-1979 : 1 ex. Meent (Marcel)
4-5-1979 : 2 ex. Bosscherwaard
1 ex. Wijkerbroeksewaard (Marcel)
6-5-1979 : zeker 5 ex. Uiterwaard Varik (Timmy de Bot/Kees Tjemstra)
- Oeverloper : Hoewel de top van de oeverloper trek waarschijnlijk niet is waargenomen (omdat die waarschijnlijk in de week 7 - 14 april viel), zijn er toch aardig wat waarnemingen van gedaan.
Tot half mei vrij regelmatig waargenomen in de Uiterwaarden.
- Kemphaan : 25-6-1979 : 4 ex. Bosscherwaard (Marcel)
6-5-1979 : 1 ex. Uiterwaard Varik (Tim/Kees)

- Boomvalk : 9-5-1979 : 1 ex. Redichemse Waard (Paul)
 12-5-1979 : 1 ex. Ronde Haven (excursie Zouwe)
 26-5-1979 : 1 ex. Industrieterrein (Paul)
 17-5-1979 : 1 ex. Geldermalsen (Kees)
 1-5-1979 : 1 ex. KWC (Kees)
- Smelleken : 29-4-1979 : 1 ex. Regulieren (Marcel)
 19-5-1979 : 1 ex. idem (Marcel)
- Dwergarend : 4-6-1979 : 1 ex. Zie vorige Hak-al (Leo)
- Visarend : 3-5-1979 : 1 ex. Wijkerbroek (Marcel)
- Kwartelkoning : Zoals in het hele land waren er dit jaar opvallend veel kwartelkoningen rond Culemborg. Bekend waren : 5 broedparen en wel 3 Beesdsche veld, 1 Beusichemse Waard, 1 Bosscherwaarden. (Gerard v. Z. e.a.). Van Kees en Tim was er nog een waarneming uit de waarden bij Ophemert.
- Porseleinhoen : 1 broedgeval Beusichemse Waard (Gerard e.a.)
 15-5-1979 : 6 ex. Roepend Hurwenen (Kees/Tim).
- Velduil : 15-5-1979 : 1 ex. Uiterwaard Beusichem - Ravenswaay (Marcel)
- Bonte vliegenvanger : Ook van deze soort waren dit voorjaar (mei) veel waarnemingen. Het opmerkelijkste aantal was wel op 10-5-1979, 4 ex. in de Plantage (Paul v. Veen). Verder zijn op nog 6 plaatsen bonte vliegenvangers waargenomen.
- Gele kwik : 12-4-1979 : 1 ex. Dreven (Marcel Borgstein)
 6-5-1979 : 1 ex. Tricht (fam. Kievit)
 10-6-1979 : 1 ex. Voorkoopstraat (Paul)
- Roodborsttapuit : 1 broedgeval bij de zandafgraving langs de Beusichemse Broeksteeg (Kars/Berry/Marcel).
 7/8-5-1979: 1 ex. Spoorlijn Culemborg - Geldermalsen (Kees)
- Tapuit : 6-5-1979 : 3 ex. Spoorlijn Tricht (familie Kievit)
- Goudvink : 10-6-1979 : 1 man.ex. landgoed Leeuwenburg (Paul)
- Bokje : 6-5-1979 : 1 ex. Uiterwaard Varik (Tim/Kees)
- Grauwe gans : 27-5-1979 : 2 ex. Uiterwaard Ophemert (Tim/Kees).

KARS VELING
 Vivaldistraat 9
 Culemborg.
 tel.no. : 03450 - 30 43.

EEN VISAREND

Nadat Rini van Meurs en ondergetekende op 25 augustus 1979 een lange Uiterwaarden-excursie tussen Dreumel en Hurwenen hadden gemaakt, kwamen we uiteindelijk in de Kil van Hurwenen. Aldaar zagen wij uit de richting van Hurwenen een grote roofvogel vliegen, omringd door meeuwen, die recht op de grote plas afvloog. Toen wij daar ook gearriveerd waren, had deze roofvogel de volgende kenmerken : geheel bruine bovenzvleugel, rug en staart, duidelijk wit van onderen met een vagebond over borst/keel.

Opvallend was ook de zwarte oogstreep en de duidelijke knik in de vleugels. Dit was dus een overduidelijke visarend (*Pandion haliaetus*) en zodra de vogel gearriveerd was boven de grote plas, vlogen veel eenden en meerkoeten verschrikt weg.

Hierna verdween de visarend achter het dijkje, dat de grote plas scheidt van de Waal. Toen we de hoop bijna verloren hadden, kwam de vogel gelukkig weer te voorschijn, echter een heel eind stroomopwaarts, waar de visarend prachtig begon te "bidden" boven de Waal. Nadat de vogel zich in duikvlucht in de Waal geworpen had, was duidelijk een kleine vis waar te nemen, die werd genuttigd op een stevige paal van een hekje aan de grote plas. Toen de vis verorberd was, vloog de visarend van de paal af en ging boven de N.O.-hoek van de grote plas "bidden".

Eénmaal zagen wij de arend duiken en net voor het water weer naar boven schieten! Maar de keer daarop was het toch raak en dook de arend met een grote plons in het water en kwam weer boven met een behoorlijk grote vis, zo zwaar zelfs dat de arend met kromme, langzame vleugelslag, laag boven het water weer rustig naar de hekpaal vloog waar de vis werd opgelegd.

Omdat wij ondertussen dichterbij geslopen waren, konden we nu prachtig door een 12 x 50 kijker zien, hoe de arend met z'n snavel de vis openscheurde en de paal langzaam rood werd....

De visarend is in Midden-Nederland een doortrekker in zeer klein aantal, die echter wel elk jaar wordt waargenomen, vooral in september, oktober, de herfst dus, zodat deze waarneming als een vroege herfstwaarneming beschouwd kan worden.

Opmerkelijk was, dat toen de arend aan z'n tweede vis bezig was, er verschillende blauwe reigers onder de paal liepen, die zich te goed deden aan de talrijke stukken vis, die de visarend steeds liet vallen. Een mooi voorbeeld van samenwerking.

Nadat we de visarend \pm 50 min. geobserveerd hadden, zijn we weggegaan met het tevreden gevoel van een mooie waarneming.

KEES TIEMSTRA

Met 7 mannen en 2 vrouwen vertrokken we 29 september om 9.00 uur naar het Parkbos 't Zoelen.

Daar aangekomen bleken Wim en Carla, die ons verder zouden leiden, er niet te zijn. Daarom besloten we om maar op eigen houtje door het bos te trekken (op de paden, natuurlijk) met de gids in de hand. We kwamen dan ook tot de volgende soorten :

Houtsknotszwam

Roestbruin Kogelzwammetje

Witte Bultzwam

Porceleinzwam

Levertraanzwam

Takjestaailing

Doordat het op de meeste plaatsen erg droog was, waren er niet veel paddestoelen te zien.

Nadat de meesten hun zakken vol met beukenootjes gevuld hadden en Dik was ontdaan van klitten, konden we verder met deze dagexcursie.

Hoewel het al 13.00 uur was, hadden we allen nog geen zin om naar huis te gaan, met dit stralend weer.

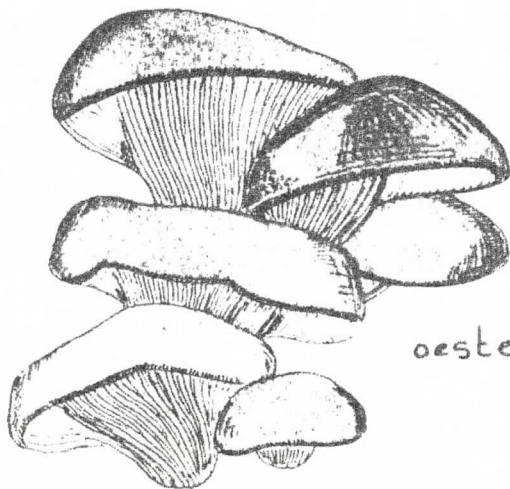
Daarom zijn we via de Burense put en door de pas in gebruik genomen Regulieren, 't Gelderslandschap wezen bezoeken.

In de Burense put zagen we nog een leuk plantje, n.l. de wespeorchis.

Bij de Regulieren aangeland gingen we op ontdekkingstocht en liepen we over een schelpenpad dat vanaf de platte weg doorloopt naar de Zwarte kade.

Om + 16.00 uur waren we allen moe, maar voldaan van deze dagexcursie thuis.

HANS RIETVINK

oesterzwam

~~Exkursie-programma~~

Deelname aan een excursie is geheel voor eigen risico. Geen enkele leider kan voor ongevallen e.d. aansprakelijk worden gesteld.

Voor wat betreft de risico's tijdens het knotwilgen snoeien delen wij u mede, dat hiervoor een verzekering is afgesloten.

Zaterdag 3 november :

Iedereen wordt uitgenodigd om te helpen met het opruimen van het paddengas aan het Kleine Buitenom/de Ronde Haven
8.00 uur.

Maandag 5 november :

Vergadering van de Commissie Ruimtelijke Ordening

Maandag 5 november :

Redactievergadering te Eikeboom 31, aanvang 20.00 uur

Zaterdag 10 en zondag 11 november :

Dit weekend worden weer tellingen verricht in het kader van het S.O.V.O.N.-projekt. Vertrek 8.30 uur vanaf 't Jach

Maandag 12 november :

Vergadering van de Milieuwerkgroep bij Ton van Beek,
Hinkerstraat 36 te Cothen.

Maandag 12 november :

Maandelijks vergadering van de vogelwerkgroep in het Kompas
aanvang 20.00 uur

Vrijdag 16 november :

Op deze vrijdagavond zullen Hans Rietvink en Berry Lucas in het Kompas een quiz organiseren, aanvang 20.00 uur

Zaterdag 17 en zondag 18 november :

Onder leiding van Marcel van de Tol kan eenieder die belangstelling heeft meegaan bij het tellen van roofvogels, kraaiachtigen en reigers.
Vertrak 8.30 uur vanaf 't Jach

Maandag 19 november :

Maandelijks algemene vergadering in het Kompas, aanvang 20.00 uur

Vrijdag 23 november :

In verband met een gewijzigde opzet van de tellingen voor het S.O.V.O.N.-
project, vindt een bespreking plaats in het Kompas, aanvang 20.00 uur.

Zondag 25 november :

Excursie naar Hagestein o.l.v. Harry v.d. Warenburg.
Vertrek vanaf 't Jach om 9.00 uur.

Zaterdag 1 december :

Bij het ter perse gaan van dit nummer, was nog niet definitief of er
deze dag geknot zou worden. U krijgt nog nader bericht. Houd deze dag vrij !!

Zaterdag 8 en zondag 9 december :

Roofvogeltellingen t.b.v. het S.O.V.O.N.-project.
Vertrek 8.30 uur vanaf 't Jach

Zaterdag 15 december :

Hiervoor geldt hetzelfde als voor 1 december.

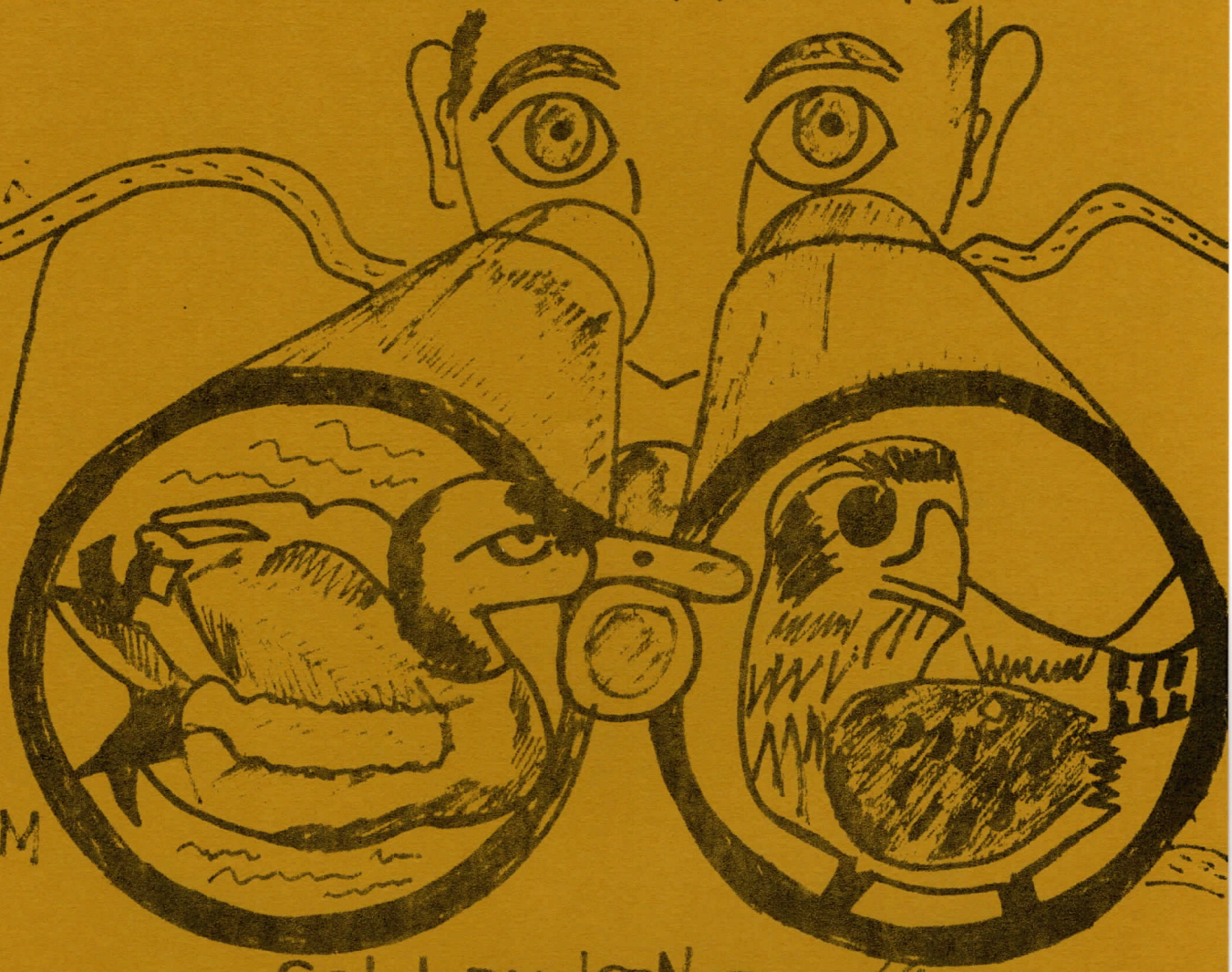
op excursie

NATUUR

CULEMBORG

voogelwacht

LEK

LEERDAM

GELDERMALSEN

WAAL

HEDER

MAAS

HAK E AL

